

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 30 kr. Z poczta: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 2 kr., następnie po 3 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

Na drugi kwartał od 1go kwietnia do ostatniego czerwca 1854.

GAZETA LWOWSKA z DODATKAMI dziennym i tygodniowym, tudzież ROZMAITOŚCIAMI wynosi kwartalnie:

dla miejscowych	3 zlr. 45 kr.
dla odbierających pocztą	4 zlr. 30 kr.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Królestwo Polskie. — Księstwa naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 27. marca. Litogr. „koresp. austr.“ pisze. Podług doniesień telegraficznych z Parmy wydarzył się na dniu 26. b. m. zbrodniczy zamach na życie Jego królewicz. Mości księcia Parmy. (Obacz Włochy.)

Wiadomość ta sprawiła na dworze Cesarskim, zostającym w bliskim pokrewieństwie z książęcym domem Parmy, bolesne wrazenie, i nieomieszka wywołać także w dalszych kołach tej odrazy, jaką nikczemne morderstwo, pod jakąkolwiek ukrywającą się maską, przejąć musi każdego prawego człowieka.

(Buletyny o stanie zdrowia Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Wilhelma.)

Wiedeń, 27. marca. Dwa buletyny o stanie zdrowia Jego cesarzewicz. Mości Arcyksięcia Wilhelma, ogłoszone w gazecie Wiedeńskiej donoszą:

„Jego cesarzewicz. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Wilhelm miał od dłuższego czasu tyfus.

Choroba rozwijała się z początku normalnie jednak uporczywie; ale w ostatnich trzech dniach zaszły tak nieregularne funkcyjne brzucha i takie osłabienie sił, że chorobę dostojnego Pacyenta musiano uznać za niebezpieczną.“

„W stanie choroby Jego cesarzewicz. Mości nie zaszła od wczoraj (26. b. m.) na dziś żadna ważna zmiana. Gorączka i osłabienie takie same jak wczoraj; sen marzeniami przerywany. (L. k. a.)

(Doniesienie z Petersburga.)

Wiedeń, 24. marca. Listy z Petersburga pod dniem 14. donoszą sprzecznie z oświadczeniami marynarzy angielskich, że w najpomyślniejszym przypadku zdołaby tylko jedna część angielskiej floty dostać się do Kronsztadu. Pominąwszy niebezpieczeństwo wielu mielizn, musiałyby angielskie okręta zwalczyć wprost rosyjską flotę nadbrzezną (Scheerenflotte), która wprawdzie nie może wytrzymać walki, ale jest w stanie niepokoić okręta pojedyncze. Ta flota stoi już na stopie wojennej poza niedostępnymi dla większych okrętów rafami północnego wybrzeża. Nieuniknione operacye pod Sweaborg, następują pod Oesel i Rewal przepłacą Angliacy, według obliczeń rosyjskich, na wszelki sposób kilkoma okrętami, nim się do Kronsztadu dostaną. Większa część floty stoi w Kronsztadzie, a o roztańaniu lodu przed końcem kwietnia ani myśleć, gdyż finlandzka odnoga Kronsztad jest szeroko lodem pokryta, i tylko przy brzegu znajduje się cokolwiek wody, po której mniejsze okręta ruszać się mogą. Jednak nie wątpią, że uprzątnienie lodu przed Kronsztadem będzie uskutecznione jeszcze przed rozpoczęciem operacyi. Twierdzą Kronsztad ufortyfikowano w olbrzymi sposób. Wyspy połączone sztuczną groblą ze stałym lądem, który długą wielką baterję tworzy. Podwojono baterye nadbrzeżne, broniące wody, która prowadzi do właściwego portu i ustawiono działa jedne przy drugich. Dla atakowania portu potrzeba wprzód zdobyć te baterye, składająca się teraz niemal z 800 dział najcięższego kalibru i trzech parków w rezerwie.

(W. Ll.)

(Subskrypcye na pożyczkę.)

Wiedeń, 27go marca. Subskrypcye na pożyczkę wynoszą 50,141.500 zlr. W banku narodowym i po bankach filialnych pod-

pisano przeszło 28 milionów, w głównych kasach krajów koronnych blisko do 7 milionów, a w ministeryum finansów 15 milionów; w ostatniej sumie mieszczą się subskrypcye najznakomitszych domów wiedeńskich i zagranicznych. Z ogólnej sumy subskrypcyjnej w krajach koronnych przypada na Pragę 4,300.000 zlr., na Tyrol 2,000.000 na Peszt 1,500.000 zlr. podpisanych w kasach bankowych i głównych kasach krajów koronnych; suma ogólna subskrypcyi w krajach koronnych wynosi do 11½ milionów, z których w kasach bankowych podpisano 4,400.000 milionów. (A. B. W. Z.)

Hiszpania.

(Memorandum kardynała-arcybiskupa Sewilli do Jej Mości Królowej.)

Najprzewielebniejsi Arcybiskupowie Walencyi i Sewilli przedłożyli Jej Mości Królowej memoriał o rozszerzaniu niemoralnych książek w Hiszpanii i oraz wydali przeciw temu listy pasterskie. — Również biskup z Salamanchi wydał pasterski list w tym samym duchu. W ostatnich miesiącach przestrzegały w ogóle 25 biskupów w listach pasterskich, tudzież w innych pismach urzędowych publiczność przed niemoralnymi książkami. Podanie kardynała-arcybiskupa Sewilli jest następującej osnowy:

Kardynał-Arcybiskup Sewilli przedkłada Waszej król. Mości z największem uszanowaniem co następuje: Łakomstwa niektórych drukarzy i księgarzy, równie jak niereligijność ich stara się zarzucić Hiszpanię niemoralnymi, kacerskimi i bezbożnymi książkami; posuwają swoje śmiałość tak dalece, że prospekta takich książek przesyłają biskupom, jak gdyby ci mieli je rozszerzać. Z pomiędzy wielu haniebnych planów tych bezsumiennych księgarzy zwróciło teraz na siebie najszczególniej moje uwagę dzieło, ogłoszone pod tytułem: „Biblioteka wolnego człowieka;“ katalog jej obejmuje nie tylko książki zakazane przez kościelne i rządowe władze, ale nawet takie, które we Francyi ręką kata palone były. Ze względu na takie zgorzsenie i na powinność mego biskupiego urzędu uznałem, że nie jest rzeczą dostateczną takie dzieła cenzurować, gdyż te cenzury są już ogłoszone dla wszystkich dycezyi chrześcijaństwa, i niewystarczają na zaradzenie złemu. Obyczaje hiszpańskie, godność tronu Waszej król. Mości i przynależne dla religii poważanie wymagają, ażeby rozszerzaniu tak zgubnych książek zapobieżono, i żeby je konfiskowano stosownie do przepisów zawartych w kodeksach Filipa II., Karola III. i Karola IV. Niebąda się rozwodzić nad niebezpieczeństwem, jakie zagraża monarchii, kiedy się cierpi takie uraganie się majestatowi tronu i świętości religii; niebąda także mówić o tem, że Wasza król. Mość, która się nazywasz opiekunką kościoła, jesteś dla tej zaszczytnej nazwy obowiązana wystąpić naprzeciw tak niegodziwym planom; bo jestem mocno przekonany o gorliwości Waszej król. Mości i o smutku, jakie w Tobie ten postępek obudza. Ale jako królewski radzca — któryto urząd przysłuży mi jako Arcybiskupowi — niezaniebuję zwrócić na to uwagę Waszej król. Mości, że jeżeli Wasza król. Mość uważa za potrzebne w interesie korony nie tylko zakazać tę kontrebandę, ale ją nawet konfiskować, tedy niemniejszej surowości pod względem namienionych książek żąda interes kościoła, wiara naszych ojców i pokój państwa. Dlatego proszę Waszej król. Mości wziąć pod rozwagę niniejsze moje oskarżenie przeciw „Bibliotece wolnego człowieka“, zakazać jej rozpowszechnianie, konfiskować zawarte w niej kacerskie, niemoralne i bezbożne książki i ukarać tych, którzy je rozpowszechniają wbrew ustawom kościoła i wyraźnym przepisom przodków Waszej król. Mości. — Juda Józef, Kardynał-Arcybiskup Sewilli.

(W. Z.)

Anglia.

(Sprawy parlamentu.)

Londyn, 21. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby wyższej zrobił Lord Malmesbury uwagę, że memorandum hr. Nessel-

rode zostało podług wszelkiego prawdopodobieństwa ułożone podczas bytności Cesarza Mikołaja w Londynie, nie zaś później, jak powiedziano we wstępie do przedłożonej poufnej korespondencji; różnica jest bardzo ważna i nieodnosi się do formy tylko. *Lord Aberdeen* odpowiada: o ile jemu się zdaje, nastąpiły oświadczenia same podczas bytności Cesarza Mikołaja w Londynie, ale memorandum napisał hr. *Nesselrode* nie w Anglii lecz dopiero później na przedstawienia Cesarza. Na zażalenie *lorda Grey* oświadczył *lord Canning*, że rząd ogłosi wkrótce rozkaz, ażeby portoryum od listów adresowanych do oficerów przy flocie bałtyckiej niżono na 6 d.

W izbie niższej oznajmił *Mr. Layard*, że uważa za rzecz stosowną odłożyć interpelację swoją (czy rząd ma zamiar w razie spokojnego załatwienia kwestyi orientalnej lub przy zawieraniu przyszłego traktatu pokoju przywrócić prawomocność rosyjsko-tureckich traktatów), dopokąd szanowni członkowie nierozpoznają dokładnie poufnej korespondencji. Na zapytanie *Mr. Hume* odpowiedział *Lord J. Russell*, że rząd niezamysła teraz pornezać dalszego prowadzenia śledztwa w sprawie administracji indyjskiej nowemu wydziałowi osobnemu. — Następnie przyjęto w finansowym Komitecie całej izby rezolucję kanclerza skarbu względem podwyższenia podatku od dochodów. *Sir H. Willoughby* zapowiedział był poprawkę przeciw temu, ale nie był obecny. Potem uchwalono 200 głosami przeciw 97 powtórne odczytanie bilu względem duchownych danin w Irlandyi. *Nader* żywa debata wszczęła się nad bilem względem uregulowania stosunków duchowieństwa kolonialnego (projekt postawienia kościoła anglikańskiego w koloniach na równej poniekąd stopie z innymi niezawisłymi kościołami). Wielu członków kościoła panującego, jak n. p. *Sir J. Pakington* i *Mr. Napier* zbijali ten bil dla jego tendencji, inni zaś, jak *Hume*, *Wigram* i *Sir G. Grey* wąpili, czy środek ten odpowie w istocie założonemu celowi. *Lord J. Russell* bronił go przeciw opozycji ze strony panującego kościoła, wyrażając otwarcie to zdanie, że kościół anglikański jest tylko w kraju macierzystym, nie zaś w koloniach kościołem panującym, i zostaje pod duchową supremacją korony. Potem przeszło drugie odczytanie bilu 196 głosami przeciw 62. *Jeneralny Attoreny* przedłożył izbie bil szczególny w swoim rodzaju. Sprawozdanie komisji dowiodło, że miasto *Canterbury* i miasteczka *Cambridge*, *Barnstaple*, *Hull* i *Maldon* sławne są od wielu lat z przedajności wyborców i rozmaitych intryg wyborczych. Zamiast tedy obowiązującą powszechnie ustawą wpłynąć na zmianę reprezentacji, lub — co nieraz się działo, — zaproponować odjęcie prawa wyborowego wspomnianym miasteczkom, żądał prokurator koronny, ażeby wszystkich tych mieszkańców w owych miasteczkach, którzy w sprawozdaniu komisji wymienieni są jako nierzetelni wyborcy, odsądzić od prawa wyboru. *Mr. Cairus*, *Mr. Napier*, *Sir J. Haumer* i inni członkowie protestowali mocno przeciw takiemu środkowi wyjątkowemu, zwracając uwagę na to, że przesłuchanym w obec komisji świadkom, którychby teraz na zasadzie ich własnego zeznania należało pozbawić prawa głosowania, zapewniono uwolnienie od kary; byłoby to więc haniebne złamanie słowa. Inni zaś członkowie popierali zdanie jeneralnego prokuratora, że zapewnione uwolnienie ochrania tylko od kar kryminalnych, a do takich nienależy przecież utrata pewnych praw obywatelskich. W końcu został bil 189 głosami przeciw 118 przyjęty, to jest do pierwszego odczytania przypuszczony. (Abbl. W. Z.)

Francya.

(Odjazd korpusu jenerała *Canrobert* do *Gallipoli*. — Wiadomości potoczne.)

Paryż, 23. marca. Odjazd jenerała *Canrobert* z pierwszym oddziałem wojsk i jedną częścią sztabu jeneralnego, z intendantami i lekarzami armii wschodniej z portu marsylskiego do *Gallipoli*, nastąpił w przytomności wielkiego tłumu ludności, która się na wybrzeżu morskiem zebrała. Wojska te składają się z 3go batalionu strzelców i 2 kompanii korpusu inżynierów, i liczą tylko do 1500 żołnierza. — Także i z *Orleanu* donoszą z 21. marca, że dnia tego zebrały się już o godzinie 5tej zrana wielkie tłumy ludności dla pożegnania się z 27mym pułkiem piechoty liniowej. — W *Algierze* przyjęła zwierzchność miejska na siebie część kosztów uczyt poze-gnawczej dla wojsk lądowych i morskich odpływających do *Turecyi*, a mianowicie koszta urządzenia lokalu i oświetlenia. — Z każdej z trzech prowincyi afrykańskich zebrało się po 5 kompanii czyli po 500 zbrojnych krajowców (*Turkos*), którzy jako ochotnicy chcą służyć przeciw *Rosyi*. Ci tak zwani *Turkosy* znani są z waleczności swojej, przestrzegają karności wojskowej, są wstrzeźliwi, niezmordowani w służbie i w boju wytrwali. — Z *Konstantyny* wyruszyło już 500 ochotników wraz z oficerami francuskimi do *Algieru*, gdzie cały ten korpus ma się zgromadzić. — Dnia 12. odbywał jeneralny gubernator *Algieru* na placu *Mustafa* przegląd wojsk przeznaczonych do *Turecyi*. Na żądanie oficerów otworzono w zabudowaniu biblioteki *algierskiej* kurs naukowy języka tureckiego. — *Konie marszałka St. Arnaud* przeprowadzono już przez *Lugdun*, odjazd zaś marszałka nastąpi w pierwszych dniach kwietnia. — *Rzymska dywizya* okupacyjna ciągle się musztruje, jak o tem donoszą listy z 24. marca. Powracają też z urlopu wszyscy oficerowie. Zdaje się więc potwierdzać pogłoska, jakoby z *rzymskiej* armii okupacyjnej miało odplynąć do *Turecyi* 3000 żołnierza, w którym-to razie oddział ten zastąpiony będzie innym z *Francyi*.

Dziennik „Moniteur de la Flotte“ donosi, że wiceadmirał *Parceval-Deschènes*, naczelny komendant trzeciej czyli bałtyckiej eskadry, załknie banderę swoją na okręcie liniowym trzeciego rzędu „*Inflexible*“, kontr-admirał *Charles Penaud*, zastępca komendanta tej e-

skadry, na okręcie liniowym trzeciego rzędu „*Duguesclin*“, a kontr-admirał *Charner*, podkomendant eskadry rezerwowej na okręcie liniowym „*Napoleon*“. (Okazuje się więc, że *Francya* wystawia 4 floty, a mianowicie na morzu czarnem, na oceanie, bałtyku i flotę rezerwową).

Uchwalono już utworzenie gwardyi, a dekretu w tym względzie spodziewają się co chwila. Gwardya ta liczyć ma 40.000 żołnierza. (Zeit.)

(Mające nastąpić przybycie wojska angielskiego. — *Vely Basza*. — Transport wojsk armii *Paryskiej*.)

Paryż, 22. marca. Zapowiadają teraz urzędownie przybycie angielskiego wojska do *Oryentu* przeznaczonego. 2000 kawaleryi, po większej części dragonii, jeden z najpiękniejszych korpusów armii angielskiej i 1000 artylerzystów, będą w końcu marca przejeżdżać przez *Paryż*, dla udania się *Saoną* i *Rodanem* do *Marsylii* i *Toulonu*. Dnia 2. lub 3. kwietnia przybędzie tu także *lord Raglan* z swym sztabem, i uda się potem niezwłocznie do *Oryentu*, gdzie już staną pierwsze wojska armii ekspedycyjnej. — Wczoraj wieczór powrócił tu *Vely Basza*, otomański poseł w *Paryżu*, a teraz także w *Bruxeli*. Przed odjazdem był na wielkiej dyplomatycznej uczcie u *Króla Leopolda* w pałacu *Laeken*. — Wojska armii *Paryskiej*, które biorą udział w ekspedycji do *Oryentu*, transportowano batalionami koleją żelazną aż do *Chalons* nad *Saoną*, ztamtąd wodą aż do *Lugdunu*, a z *Lugdunu* aż do *Avignon*, a ztamtąd znowu koleją żelazną aż do *Marsylii*, który-to transport powiodł się jak najpomyślniej. (Zeit.)

— Pierwszy ochmistrz *Cesarzowej* hrabia *Tascher de la Pagerie*, który był złożył swój urząd, objął znów swoją posadę na najwyższe życzenie.

Do *Lugdunu* przybyło temi dniami 16 siostr miłosierdzia, które udają się do *Oryentu* dla pielęgnowania chorych w szpitalach wojskowych. (W. Z.)

Włochy.

(Zamach skrytobójczy na *Jego królewicz. M. księcia Parmy*.)

Gazeta wiedeńska pisze: Zakomunikowane nam depesze następujące przytaczamy dosłownie:

Parma, 26. marca o 6¹/₂ god. wieczór,

Jego królewicz. M. księcia Parmy pchnięto skrytobójczo sztyletem w brzuch dzisiaj o godzinie 5³/₄ wieczór w *Parmie* na ulicy *Santa Lucia*; skrytobójcę śledzą jak najusilniej.

Parma, 7 g. 3 m. wieczór.

Lekarz nadworny rozpoznawał ranę *J. królewicz. Mości*, jak dalece stan zdrowia dostojnego chorego na to zezwolił: rana sięga aż do jamy brzuchowej; oprócz osłabienia zwykłego w takich wypadkach nie okazały się potąd żadne ślady wewnętrzznego saczenia się krwi, ani zranienia wnętrzości.

Parma, 11 godz. wieczór.

Jego królewicz. Mość przyjmował w tej chwili święte sakramenta.

Parma, 11 g. 30 m. wieczór.

Rana jest głęboka; właśnie odbywa się konsylium lekarskie. lekarze opatrują dostojnego chorego, który jest niezmiernie cierpiący; *J. królewicz. M.* pragnie wypowiedzieć się i przyjąć świętą komunję; przytrzymano kilka osób; skrytobójcy jeszcze nie wysledzono.

Parma, 27. marca, o 2. g. 40 m. zrana.

Zwołano kilku profesorów dla zasiągnięcia zdania ich lekarskiego, gdyż nagły i mocno krwiotok zdaje się potwierdzać zdanie lekarzy *J. królewicz. Mości*, że rana doszła do żołądka.

Krwiotok ponawia się po krótkich przerwach z bardzo znacznym upływem krwi.

Parma, 27. marca o 6. g. 35 m. zrana.

Od godziny 5tej ustał krwiotok najbardziej zastraszający; *Jego królewicz. Mość* jest niezmiernie osłabiony lecz spokojny.

Parma, 27. marca o 6. g. 40 m. zrana.

Jego królewicz. Mość uspokoił się już od 3 godzin, krwiotok ustał, lecz życie dostojnego chorego zawsze jeszcze w niebezpieczeństwie.

J. Ex. baron Ward, minister *Jego królewicz. Mości księcia Parmy*, udał się dnia 27go b. m. zrana w podróż z *Wiednia* do *Parmy*. (W. Z.)

Niemce.

(Etat administracji państwa pruskiego.)

W tegorocznym etacie administracji państwa podano wszystkie dochody skarbowe na 103,925.069 talarów, a z doliczeniem nadzwyczajnych zasiłków, które przyjęto w sumie 4,065.000 talarów, na 107,990.069 tal., wydatki zaś na tę samą sumę 107,990.069 tal., z których ciągle wydatki podano w kwocie 103,068.422 tal., a jednokrotne i nadzwyczajne wydatki w kwocie 4,921.647 talarów. W etacie przeszłorocznym przyjęto dochody państwa w sumie 99,568.776 tal., a zatem o 8,421.293 talarów mniej niż w tegorocznym. Ta różnica w dochodach obudwu lat wynika najprzód przez nadzwyczajne zasiłki tegorocznego etatu, jakie się okazują: 1) w kwotach oddanych do dyspozycji, które się przy zamknięciu roku 1853 z dawniejszych lat znajdować będą, 2) w dochodach, spodziewanych w roku 1854 z końcem administracji roku 1853. Następnie w bieżących dochodach na ten rok okazuje się przewyżka 4,356.293 tal., z których na dochody z lasów przypada 50.700 tal., z stałych podatków, podanych w kwocie 23,157.094 tal. przypada 638.397 tal.,

z niestałych podatków, podanych w kwocie 28,306.540 tal., przypada 232.618 tal., z monopolu soli 131.170 tal., z loteryi 69.656 tal. z administracji poczty 329.686 tal., z administracji telegrafów 119.852 tal., z administracji gór, hut i salin 1,109.449 tal., z administracji kolei żelaznych 963.437 tal., z kosztów sądu 770.516 tal. itd. — Ciągłe wydatki roku 1853 były obliczone na 99,568.776 tal., a zatem o 3,499,646 tal. mniej, niż w tym roku. Większe wydatki na ten rok wynikają na koszt zarządu, poboru i administracji i na ciężary pojedynczych gałęzi przychodów w kwocie 2,370.104 tal., na dotacje w kwocie 160.150 tal., na wydatki administracji państwa w kwocie 1,181.555 tal., z których na ministerium sprawiedliwości przypada 594.086 tal., na ministerium wojny 326.566 tal., na ministerium spraw wewnętrznych 172.392 tal., na ministerium handlu, przemysłu i robót publicznych 42.863 tal., na ministerium spraw duchownych, oświecenia i medycyny 34.483 tal., na ministerium spraw agronomicznych 18.425 tal., a na ministerium spraw zagranicznych 16.200 talarów. — Zmniejszenie administracyjnych wydatków państwa ma nastąpić w ministerstwie finansów o 22.113 tal., a w ministerstwie państwa o 2370 talarów. Wydatki na zaległości z roku 1852 są podane na 1,657.945 tal., a to o 212.163 talarów więcej, niż w przeszłorocznym etacie. — Jednokrotne i nadzwyczajne wydatki są obliczone na ten rok o 1,460.750 tal. więcej, niż w przeszłorocznym etacie. Przyjęte są dla ministerstwa finansów w sumie 259.600 tal., w porównaniu z przeszłym rokiem o 94.280 tal. więcej, dla ministerstwa handlu, przemysłu i robót publicznych na 1,270.000 tal., w porównaniu z przeszłym rokiem o 30.000 tal. mniej, dla ministerstwa sprawiedliwości na 297.845 tal., w porównaniu z przeszłym rokiem o 65.845 tal. więcej, dla ministerstwa spraw wewnętrznych na 292.166 tal., w porównaniu z przeszłym rokiem o 136.166 tal. więcej, dla ministerstwa spraw agronomii na 340.464 tal., w porównaniu z przeszłym rokiem o 126.645 tal. więcej, dla ministerstwa spraw duchownych, oświecenia i medycyny na 424.167 tal., w porównaniu z przeszłym rokiem o 2967 tal. więcej, dla ministerstwa wojny na 1,937.405 tal., w porównaniu z przeszłym rokiem o 1,064.849 tal. więcej, z których przypada na uzupełnienie funduszu naturalnego zaopatrzenia 1,059.138 tal., dla ministerstwa marynarki na budowę i sprawunki dla marynarki 100.000 talarów.

(W. Z.)

(Ogłoszenie urzędowe.)

Wrocław, 23. marca. Dzisiejszy dziennik urzędowy zawiera następujące ogłoszenie:

„Ponieważ ze względu na postanowienia zawarte w §. 3. ustawy celnej z 23. stycznia 1838 dozwolił Jego król. Mość najwyższemu rozporządzeniem z 18. b. m. zakazać tymczasowo przewóz broni przez Prusy, przeto wydaje się niniejszem ten zakaz i podaje się go do wiadomości publicznej. Władze celne otrzymały rozkaz wprowadzić go w moc obowiązującą zaraz po otrzymaniu wysłanego do nich uwiadomienia.

Berlin, 20. marca 1854.

Minister finansów: v. *Bodelschwingh.* (G. W.)

Królestwo Polskie.

Warszawa, 27. marca. J. O. Jenerał-feldmarszałek książę Warszawski hr. Paszkiewicz Erywański, namiestnik królestwa, powrócił wczoraj o god. 4. zrana z Petersburga.

Księztwa Naddunajskie.

(Depesza telegraficzna.)

Bukareszt, 24. marca. Podług doniesień z Ibraity wylądowało wczoraj około 1. godziny z południa 18.000 Rosyan pod Gedschid na prawy brzeg Dunaju. Turcy cofnęli się bez oporu. — O godzinie 5. przy odejściu sztafety z Ibraity trwał nieprzerwanie pochód wojska, tak że do zachodu słońca stanie 30.000 ludzi między Gedschid i Matszynem. Równocześnie wyruszył jenerał Lüders z Gałaczem dla popierania przejścia pod Ibraitą. (L. k. a.)

(Komisya do Adrianopola. — Powstanie w Tessalii. — Szyk bojowy armii powstańców. — Wiadomości z Montenegro.)

Do Adrianopola wysłano komisję z poleceniem, ażeby spisała wszystkie znajdujące się w Rumelii i Bułgarii zapasy zboża, przedłożyła rządowi raport o stanie tegorocznych zasiewów, a w końcu zajęła się rozpoznaniem excesów zaszyłych w Eski Zaara, Drzuma i innych gminach chrześcijańskich.

Całe podgórze Tessalii jest w ręku insurgentów; na równinie zaś i w miejscach warownych stoją wojska tureckie. Nadzwyczajny komisarz Porty znajduje się w Prevesa, odcięty zupełnie od Arty i bez pieniędzy; Albańczycy, którzy w całym tym obwodzie od 6 miesięcy już niepobierają żołdu, wypowiadają mu posłuszeństwo i rozbiegają się na wszystkie strony, by bronić własnego ogniska w prowincjach powstańczych. Proklamacya do ludności chrześcijańskiej w Epirze, w której Fuad Effendi przyrzeka powracającym do posłuszeństwa Grekom zupełną amnestyę, niezrobiła żadnego wrażenia.

Jesteśmy w stanie skreślić tu na podstawie wiarogodnych dat szyk bojowy małej armii powstańczej. Naczelnym wodzem jest jenerał Kiczio-Tzavellas, z którym połączył się jenerał Kalergis. Tzavellas stoi nad drogą między Artą i Prevesą i siłą swoją wyrównywa załodze tych miejsc, gdyż zastęp jego (5000 ludzi) pomnaża się codziennie, gdy tymczasem liczba przeciwników zmniejsza się codzień przedzerczy.

Jenerał Grivas zwrócił się po obwarowaniu przesmyku „Pięciu krynic“ wprost ku Janinie; obecnie stoi w odległości dwóch mil od tego miejsca i fortyfikuje się w pobliskich wsiach, których załoga składająca się z 500 Albańczyków złożyła broń i rozeszła się spokojnie do domu. Jenerał Hadji Pietro dowodzi w Tessalii i obsadził Dhomko.

Jenerał Rangos i pułkownik Stratos organizują przybywających ochotników w Epirze i tworzą niejako rezerwę insurgentów niemając żadnej komendy.

Wiadomość o znacznej klęsce, zadanej przez załogę kasztelu Arta insurgentom pod dowództwem porucznika Karaiskaki, potwierdza się.

W Montenegro panuje jeszcze zupełny spokój; ale namiestnik turecki, Churszyd Basza w Bośni jest na wszystko przygotowany; zostające tam siły zbrojne składają się z 9 batalionów Nizamu, 2 pułków kawalerii i 3 baterii, któreby w razie potrzeby wzmocnił Basza 20.000 ludzi pospolitego ruszenia. (W. Z.)

(Telegrafy optyczne.)

Jenerał rosyjski, Schilder, kazał wzdłuż całej linii dunajskiej i od stacyi do stacyi urządzić optyczne telegrafy i tak ustawić, że znaki podawane niemogą być przez nieprzyjaciela postrzeżone. Tym sposobem będą mogły straż przednie uwiadamiać jaknajspieszniej rezerwy o każdym wypadku. Obóz rosyjski pod Oltenicą okopano już zupełnie i potąd jeszcze pracują nad szaniami. Pomagającym przy tej robocie włościanom wołoskim płacą sowicie. (Lloyd.)

Grecya.

(Listy z Aten.)

Listy prywatne z Aten z 19. donoszą, że na granicy greckiej a mianowicie w dolinie Sperichon ustawiono 2500 żołnierzy. Szczególne wypadki wydarzają się wprawdzie codzień, lecz o zbiegostwie całych oddziałów bynajmniej niema wzmianki. (L.)

Turcya.

(Termin wyznaczony poddanym rosyjskim do opuszczenia Konstantynopola. — Nakaz uzbrajania floty morza kaspijskiego.)

Z końcem b. m. upływa sześćmiesięczny termin, na który tutejsza austriacka ambasada przyjęła w swoim czasie prowizoryczną opiekę nad osiadłymi tutaj i pozostałymi poddanymi rosyjskimi. Ze względu na to zawiadomiło przed kilkoma tygodniami tureckie ministerium spraw zewnętrznych cesarską internuncyaturę w drodze noty, że z końcem marca ma ustać namieniony stosunek opieki. Baron Bruck czynił najusilniejsze przedstawienia dla utrzymania stosunku opieki; ale przed kilku dniami oświadczyła Porta przez Reszyd Baszę stanowczo, że przy pierwszej nocy pozostać musi. Cesarska internuncyatura przedłożyła teraz Porcie spis Rosyan, którymi się dotychczas opiekowała i zawiadomiła oraz także ostatnich o rezultacie negocjacji; dlatego mają po koniec marca opuścić tureckie państwo wszyscy w Turcyi pozostali Rosyanie, z wyjątkiem, jak utrzymują, kilku wielkich kupców.

Jako ważną wiadomość donoszą, że Rosya nakazała uzbroić poruczoną jenerałowi Malinów flotę na Kaspijskim morzu. Stojące tam teraz 4 paropływy wojenne, będą na 20 pomnożone; w porcie Baku, stacyi floty rosyjskiej, ma największa czynność panować.

(Zeit.)

Azja.

(Eskadra stanów zjednoczonych do Japonii.)

Eskadra Stanów Zjednoczonych odplynęła dnia 14. stycznia z Hongkong do Luchu i Japonii. Składa się z paropływów „Susquehanna“, „Powhattan“ i „Mississippi“, z żaglowych okrętów „Macedonien“, „Plymouth“, „Vandalia“ i „Saratoga“ i z transportowych okrętów „Southampton“, „Sappay“ i „Ecnigton“. Rosyjska eskadra zdaje się jeszcze ciągle znajdować na tych samych wodach, a wkrótce odpłynie tam także z Kalkuty angielski wojenny okręt „Sybilla.“

(Litogr. koresp. austr.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 28. marca. Litogr. „koresp. austr.“ pisze: Z Parmy nadeszła smutna wiadomość, że Jego królewicz. Mość Książę umarł wczoraj o god. 5^{3/4} wieczór w skutek otrzymanej rany.

Londyn, 27. marca. W izbie wyższej odczytano poselstwo Królowej, którem uwiadomiono parlament, że negocjacje z Cesarzem Rosyi skończyły się, i że Królowa czuje się obowiązana do czynnej pomocy Sułtanowi przeciw nieusprawiedliwionym atakom. Jej nadzieja zachowania spokojności spełzła niestety, i pokłada zaufanie w poświęceniu się parlamentu i w usiłowaniach swych walecznych i wiernych poddanych dla ochrony państw Sułtana przeciw zamachom Rosyi. Takie samo poselstwo wyjdzie do izby pierwszej i będzie w piętek w obydwóch izbach przedmiotem obrad.

Paryż, poniedziałek. W izbie prawodawczej odczytał Fould poselstwo cesarskie tej treści: że skutkiem najnowszych postanowień gabinetu Petersburskiego znajduje się Rosya w stanie wojny, zaco spada odpowiedzialność wyłącznie na Rosyę. Wśród okrzyków zgromadzenia oświadczył prezydent, że Cesarz może liczyć na ich i całej Francyi pomoc.

Berlin, 27. marca. Stan zdrowia Jego Mości Króla zaspokajający — gorączka ustała. Na szyi pokazuje się róża. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie sandeckim.)

Sącz, 18. marca. Według doniesień handlowych sprzedawano w pierwszej połowie bieżącego miesiąca na targach w Nowym Sączu, Starym Sączu i Nowym Targu w przecięciu korzec pszenicy po 10r.56k.—11r.36k.—12r.48k.; żyta 9r.28k.—9r.48k.—11r.12k.; jęczmienia 7r.28k.—7r.48k.—9r.20k.; owsa 4r.14k.—3r.48k.—4r.48k.; hreczki 4r.—6r.36k.—0; kukurudzy 7r.30k.—8r.18k.—10r.48k.; kartofli 0—3r.12k.—4r. Cetnar siana kosztował 40k.—54k.—1r.; nasienia konicza 30r.—54r.—0. Sąg drzewa twardego 6r.—4r.—6r., miękkiego 4r.—3r.—3r.12k. Za funt mięsa wołowego płacono 4¹/₅k. 4k.—6k. i za garniec okowity 2r.—2r.12k.—2r. Cetnar wełny 60r.—27r.—33r.20k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 30. marca.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	6	21	6	26
Dukat cesarski " "	6	29	6	36
Półimperyal zł. rosyjski " "	11	20	11	27
Rubel srebrny rosyjski " "	2	10	2	12
Talar pruski " "	2	5	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	32	1	34
Galicyskie listy zastawne za 100 złr. " "	92	3	92	18

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 30. marca 1854.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	—	—
Przedano " " 160 po " "	—	—
Dawano " " za 100 " "	91	—
Zadano " " za 100 " "	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 27. marca.

	w przecięciu	
Obligacje długu państwa 5% za sto	81 ¹ / ₃	81 80 ⁷ / ₈ 3 ¹ / ₄ 1/2 80 ¹⁵ / ₁₆
detto z r. 1851 serya B. 5%	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą 5%	—	—
detto ditto 4 ¹ / ₂ %	72 3/4 1/4 1/8 72	72 ¹ / ₄
detto ditto 4%	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą 4%	—	—
detto ditto ditto 3%	—	—
detto ditto 2 ¹ / ₂ %	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834 " "	—	—
detto ditto z r. 1839 " "	113	113
Obl. wiedeńskiego banku 2 ¹ / ₂ %	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 5%	98	98
Obl. indemn. Niż. Austr. 5%	—	—
detto krajów koron. 5%	—	—
Akcy bankowe 1145 1125	1135	1135
Akcy n. a. Tow. eskp. na 500 złr. 427 ¹ / ₂	427 ¹ / ₃	427 ¹ / ₃
Akcy kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	2145	2145
Akcy kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—
Akcy kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Akcy kolei Budzińskiego-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.	224	224
Akcy Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	553	553
Akcy austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr.	550	550
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 27. marca.

	w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	138 139 139 ¹ / ₄ 1/2	139 uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	138 ¹ / ₂ 139	138 ³ / ₄ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	103 3/4 104 104 ¹ / ₂	104 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrł.	13.30 33 36 39 42	13.37 3 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	135 1/2 3/4 136 1/4 1/2	136 ¹ / ₄ 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	2 m.
Paryż za 300 franków	166	166 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	31T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	31T. S.
Cesarskie dukaty	—	42 ¹ / ₄ Agio

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 28. marca o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam — Augsburg 142. — Frankfurt 141¹/₂. — Hamburg 108. — Liwna — l. Londyn 13 59. Medyolan 139¹/₄. Paryż 170 l.
 Obligacje długu państwa 5% 80 — 80¹/₈. Detto S. B. 5% 105 — 106.
 Detto 4¹/₂% 70³/₄ — 71. Detto 4% 64¹/₂ — 65 Detto z r. 1850 z wypłatą 4% 86 — 86¹/₂. Detto z r. 1852 4% 85 — 85¹/₂. Detto 3% 51 — 51¹/₂. Detto 2¹/₂% 40 — 40¹/₄. Detto 1% — —. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 76¹/₂ — 77¹/₂. Detto z krajów kor. 5% 76 — 76¹/₂. Pożyczka z r. 1834 200 — 201.
 Detto z r. 1839 111 — 111¹/₂. Oblig. bankowe 2¹/₂% 54 — 54¹/₂. Obl. lom. wen. pożyczki z r. 1850 5% 98¹/₂ — 99¹/₂. Akcy bankowe z ujmą 1090 — 1095.
 Detto bez ujmę 960 — 965. Akcy bankowe now. wydania 895 — 900. Akcy banku eskomp. 84 — 85. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 212¹/₄ — 213.
 Detto Głognickiej — —. Detto Budzińskiego-Lincko-Gmundzkiej 220 — 222.
 Detto Tyrnawskiej 1. wydania — —. Detto 2. wydania — —. Detto Edynbursko-Neusztadzkiej 53 — 53¹/₂. Detto żeglugi parowej 547 — 549.
 Detto 11. wydania 520 — 525. Detto 12. wydania 515 — 516. Detto Lloyd'a 545 — 550. Detto młyna parowego wiedeń. 127 — 128. Renty Como 12¹/₄ — 12¹/₂. Esterhazego losy na 40 złr. 78 — 78¹/₂. Windischgrätz'a losy 26³/₄ — 27. Waldsteina losy 28³/₄ — 29. Keglevicha losy 10¹/₄ — 10¹/₂. Cesarskich ważnych dukatów Agio 45¹/₂ — 46.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 28. marca o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stoplowanych agio 45¹/₂. Ces. dukatów obrączkowych agio 45. Ros. imperyal 11.18. Srebra agio 40¹/₂ gotówka.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 30. marca.

Obligacje długu państwa 5% 80³/₄; 4¹/₂% 70⁵/₁₆; 4% —; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; 2¹/₂% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 111¹/₄. Wiedeński bank. —. Akcy bank. 1055. Akcy kolei półn. 2140. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 540. Lloyd 522¹/₂. Galic. l. z. w. Wiedeń —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomp. 500 złr. 430 złr.

Amsterdam l. 2. m. — Augsburg 142¹/₂ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 142¹/₂ l. 2. m. Hamburg 105¹/₂ l. 2. m. Liwna — p. 2. m. Londyn 14.2. l. 3. m. Medyolan 139. Marsylia — l. Paryż 170 l. Bukareszt 205. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. 99³/₄. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. marca.

Hr. Komorowski Piotr, z Bilinki. — Hr. Zabielski Ludwik, z Gajów. — PP. Łączyński Tomasz, z Laszek dolnych. — Vivien Wincenty, z Wysooka. — Rodakowski Jan, z Koneczak. — Zwillinger Albert, c. k. nadkonfisarz wojenny, z Gracu.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 30. marca.

JO. książę Schwarzenberg Edmund, c. k. komendant armii, do Brzeżan. — Hr. Drohojowski Józef, do Balic. — PP. Ludvig Tytus, c. k. radca izby obrachunkowej, do Krakowa. — Mossing, c. k. kapitan, do Temesvaru. — Kreba, Jonas i Reiter, c. k. porucznicy, do Stryja.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 8 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	27 11 9	0°	+ 6°	zachodni ₁	mglisto
2 god. pop.	27 11 9	+ 6°	0°	"	pochmurno
10 god. wie.	28 0 9	+ 1,5°		"	"

TEATR.

Dziś: na dochód JPana Smochowskiego, dramat Szekspira: „Kupiec Wenecki.”

Jutro: na dochód JP. Fallenbach, przedstawienie niem.: „Die Teufelsmühle am Wienerberge.”

KRONIKA.

— Stan szlachecki w Czechach zamierza przy sposobności spodziewanych odwiedzin JM. Cesarza z najdostojniejszą małżonką przysłać wyprawie w Pradze w miesiącu maju świetny karnusel. Komitet dla urządzenia tej zabawy rycerskiej zawiązał się pod prezydencją Jego cesarzew. królewicz. Mości Arcyksięcia Leopolda i na podstawie dokumentów historycznych i dawnych wzorów naradza się nad szczegółami kostiumów, nad urządzeniem karnuselu i historycznego pochodu rycerskiego. Oprócz Arcyksięcia Leopolda należą do pomienionego komitetu także Jego cesarzew. królewicz. Mość Arcyksiążę Józef, Fml. książę Liechtenstein, książę Karol Auersperg i hrabia Iluge Nostitz.

— Z Salcburga i Wiednia donoszą o wielkich tam przygotowaniach dla przyjęcia najdostojniejszej Oblubienicy JM. Cesarza. Na granicy i na rozmaitych miejscach gościńca wznosić się będą łuki tryumfalne. W Lincu przygotowuje towarzystwo parowej żeglugi na Dunaju dwa wytwornie ozdobione statki parowe dla Jej królewicz. Mości, dla Jej rodziców i swity.

— Dnia 23. b. m. odbył się w Tuileryach ślub młodego księcia Joachima Murata z panną Berthier, księżniczką Wagram. Cesarz i Cesarzowa podpisali kontrakt zamężcia. Cała familia cesarska i mnóstwo dygnitarzy państwa było obecnych na uroczystości.

— W Lyonie i w całej Francji południowej panuje od tygodnia pogoda jakby śród lata. Mimo chłodnych jeszcze nocy odkwitły jednak całkiem już drzewa migdałowe, a owoc tak się dobrze zawiązał, że mu przymrozki nocne więcej nie zaszkodzą. W przeciągu czterech tygodni spodziewają się nowych już migdałów. W okolicach Paryża kwitną teraz (w połowie marca) drzewa trześniowe.

— Do statystyki konsumpcji wina. Według spostrzeżeń angielskich konsumuje cała ludność angielska do 400 mil. gallonów (1 gallon = 4 butelkom) piwa i portera, przeszło 30 mil. gallonów wódek, i tylko 6¹/₂ mil. gallonów wina. Przywóz win francuskich wynosi tylko 850 000 gallonów. Każdy mieszkaniec w Paryżu wypija w ciągu roku 216 butelek wina; na prowincyi, a mianowicie gdzie się wina rodzą, przypada na każdego mieszkańca nawet do 730 butelek, zaczem w przecięciu prawie 2 butelek na dzień. Każdy mieszkaniec Hamburga konsumuje rocznie 29 butelek wina, Anglik zaś wypije zaledwie pół szklanki wina francuskiego do roku, chociaż po zupełnem uchyleniu wysokiego niegdys cła przywozowego mógłby je mieć daleko taniej od krajowego Ale i portera.